

- [Bezoek Brugge](#)
- [Visitez Bruges](#)
- [Besuchen Sie Brügge](#)
- [Visit Bruges](#)
- [Visita Brujas](#)

×

B R U
G G E

Het Graduale van de Sint-Baafsabdij

7 nov 2019

Ondanks een bloeiende Gentse historische school weten we tot op heden bijzonder weinig over de scriptoria van de Gentse Sint-Pieters en Sint-Baafsabdij. Over de bibliotheken van beide Benedictijnerabdijen zijn we dan weer wel behoorlijk geïnformeerd. Vooral voor Sint-Baafs zijn we dankzij een aantal historische catalogi goed geïnformeerd over wat ooit aanwezig was in de abdijsbibliotheek. Uiteraard werd maar een fractie bewaard, maar de stukken geven een beeld van de rijkdom en vormen een onmisbare bron voor de kennis van het religieuze en liturgische leven in de abdij. Een prototypisch voorbeeld is het 15de-eeuwse Graduale van de Sint-Baafsabdij.

Het Graduale van Sint-Baafs werd rond 1469 besteld door abt Jacob van Brussel en bevat de gezangen tijdens de mis. Op fol.1r van het eerste volume zien we in de initiaal abt Jacobus van Brussel die door zijn patroonheilige wordt voorgesteld aan een heilige

- Benedictus? - die een boek in de hand heeft. De rijk versierde randen bevatten meerdere representaties van het wapenschild van de abt.

Als vele andere manuscripten getuigt het graduale van het belang van Vlaanderen bij de ontwikkeling en verspreiding van het Gregoriaans muzikaal repertoire. De rijkdom ervan blijkt wellicht nog meer uit het feit dat naast de Gregoriaanse gezangen ook meerstemmige muziek in het manuscript te vinden is. Het is een prachtig getuige van de rijke liturgie en het muzikale leven in Gent in de 15de eeuw. Beginnend met gezangen voor de eerste week van de advent ofte het begin van het kerkelijke jaar bevat het gezangen voor het hele jaar, waarbij de te zingen tekst in het zwart staat en de instructies in het rood. De grote vierkante noten staan op een notenbalk van vier rode lijntjes en de noten staan netjes boven de te zingen lettergrepen.

Dit soort manuscripten werden vaak heel intensief gebruikt en dat tot lang na de wijde verspreiding van de boekdrukkunst, vaak zelfs tot in de 18de eeuw. Dat is vaak ook goed te zien aan de fysieke staat van de manuscripten. Ook daarvan is het Graduale van Sint-Baafs een prototypisch voorbeeld. Dankzij de erkenning als topstuk en de op basis daarvan bekomen restauratiepremie van de Vlaamse Gemeenschap werden beide volumes onder leiding van UGent restauratrice Serafien Hulpiau in de loop van 2017 prachtig gerestaureerd door Martine Eeckhout en Martine Rappé. Naast een uiterst gedetailleerde schaderegistratie werd daarbij vooral werk gemaakt van het droogreinigen, de inktvraatbehandeling en perkamentrestauratie waar nodig. De professionaliteit waarmee dit intensieve traject werd uitgevoerd maakt dat het Graduale klaar is voor bewaring in de volgende 500 jaar.

Conform het open beleid waar de Universiteitsbibliotheek Gent – Boekentoren voor staat werden beide volumes [integraal gedigitaliseerd](#) en worden ze IIF-conform in hoge resolutie ontsloten. In 2015 werd een [YouTube filmpje](#) gemaakt met het Graduale in de hoofdrol.

Contactinformatie

Huis van de Bruggeling

N.a.v. coronamaatregelen uitsluitend op afspraak. Maak snel en eenvoudig een afspraak via afspraken.brugge.be of op het nummer 050 44 8000. Frank Van Ackerpromenade 2 (Stationsplein) 8000 Brugge

- T 050 44 8000
- info@brugge.be

Vandaag gesloten

Morgen gesloten

[Alle openingsuren](#)